

UPPLAND

Heby tegelbruksmuseum

Brogatan 6, Heby
GPS: N 59° 56.257', E 16° 51.996'
Telefon: 0224-306 00 (under öppettider),
0224-300 31, 070-466 47 65, 073-222 07 80
www.tegelbruksmuseet.se
Öppet: 1 maj-5 okt lör-sön 12-16.
Övrig tid och grupper enligt ök

- 1 Heby var en gång känt som Sveriges tegelmetropol med som mest 12 bruk i drift samtidigt. Museet är inrymt i en kulturhistoriskt värdefull byggnad, från slutet av 1800-talet, som tidigare var bryggeri. Ett mångfacetterat museum där maskiner, redskap, produkter, bruksföremål och foton berättar om tillverkningen, men också om arbets- och luffarliv. Kort film om tegeltillverkningen. Därtill olika separatutställningar. På övervåningen finns en konsthall. Centralt beläget med näraliggande skulpturstig. Handikappanpassat.

Fotograf: Lennart Ericsson

J.P. Johansson Museum

Tallbacksv 2, Enköping
GPS: N 59° 38.330', E 17° 6.711'
Telefon: 073-829 58 75
jp.johansson@telia.com
www.jpjohanssonmuseum.com
Öppet: ons 13-16. Grupper efter ök

- 2 Museet har flyttat till Enköpings äldsta kontorsfastighet från 1899. J.P. Johansson startade sin industriella verksamhet i denna byggnad. I olika rum visas epoker från Bahco företagets utveckling vad gäller rörtänger, skiftnycklar, fläktar, skomakarmaskin, väggborrmaskiner, fjäderhammare, plankhejare, stockhammare, Triplexlampor, sockertången med mera. Primus produkter. Patentbrevet, familjealbum, boken "Sagan om Bahco". Gipsoriginalet visas på rest staty av J.P. i brons den 16/8 2014 framtagen av skulptör Peter Linde.

Lancashiresmedjan i Karlholmsbruk

Lancashirevägen, Karlholmsbruk
GPS: N 60° 31.121', E 17° 38.780'
Telefon: 0294-407 47, 070-646 08 19
i.me@telia.com
www.karlholm.nu
Öppet: 11 jun-20 aug sön 15. Bokade grupper året runt

- 3 Inne i smedjan slår landets enda fungerande ånghammare sina kraftfulla slag. Här finns också allt annat bevarat: lancashirehårdar, ångmaskin, ångpannor, valsverk, hundratals handverktyg samt stångjärnshammare från vallonsmidets dagar. En film inspelad i smedjan visar framställningen av stångjärn. Även lancashiresmedjans yttre från 1880 med de höga skorstenarna imponerar på besökaren.

Lantbruksmuseet i Österbybruk

Långgatan 5, Österbybruk
GPS: N 60° 10.127', E 17° 45.837'
Telefon: 073-946 15 88
www.lantbruksmuseet.se
Öppet: 11 jun-28 aug lör-sön 12-16

- 4 Stor samling av lantbruksredskap från 1700-talet fram till våra dagar. Ett 40-tal traktorer från 1917 till 1955 och tändkulemotorer av olika storlekar. Diverse hushållningsredskap där ibland en eldriven äggkläckningsmaskin.

Pythagoras Industrimuseum

Verkstadsgatan 6, Norrtälje
GPS: N 59° 45.317', E 18° 41.972'
Telefon: 0176-100 49
info@pythagorasmuseum.se
www.pythagorasmuseum.se
Öppet: 14 jan-13 dec 12-16. 26 jun-13 aug dagl 12-16
med guidad visn kl 13 och barnvisn kl 15

- 5 I den gamla tändkulemotorfabriken finns något för hela familjen! År 1898 grundades fabriken, som idag står kvar i orört skick med maskiner och motorer, affärskontor och arbetarbostad. Under guidade visningar körs maskiner och motorer så att besökaren får uppleva lukterna och ljuden från verkstaden. I Barnens Pythagoras kan barn som vuxna leka och lära om historia och mekaniska principer. På museet finns också ett charmigt kafé med souvenirbutik.

Fotograf: Erika Crann

Ramhälls Gruvor

Ramhäll 106, Alunda
GPS: N 60° 5.959', E 17° 56.741'
Telefon: 0174-141 10
info@ramhall.se
www.ramhall.se
Guidade gruvvandringar efter bokning via e-post eller telefon.

6 Här har brutits järnmalm sedan 1700-talets mitt. När Stora Kopparbergs AB 1942 köpte gruvrättigheter och anläggning moderniserades gruvdriften. 1947 startades en av Sveriges och Europas modernaste anläggningar för produktion av järnmalmsslig. 1975 upphörde all gruvdrift. Gruvan är vattenfylld. I byn finns flera grubarbetarbostäder och en skola byggd 1886, som idag är bygdegård. Där finns en museiskolasal, information, fotografier och föremål från gruvdriften samt fikaserivering efter överenskommelse.

Sandkilen Helmi

Blidö, Stämmarsund
GPS: N 59° 38.155', E 18° 55.292'
Telefon: 0176-820 22
info@helmi.se
www.helmi.se
Öppet: maj-sep. Aktuella öppettider, se hemsida

7 Sandkilen Helmi byggdes av öbor på Svartlöga och fick sitt första mätningsbevis år 1886. Helmi seglade som fraktskuta under 60 år och har bidragit med strömming, ved, grus, sand, träkol och virke till Stockholms utveckling. Föreningen Helmis Vänner tog 1999 över renoveringen av Helmi som numera är K-märkt. Sandkilen Helmi är en viktig del av skärgårdens kulturarv och en unik möjlighet för upplevelsesökare. Välkommen ombord på öppna eller chartrade seglingar i skärgården runt Blidö.

Fotograf: Bengt Eller

Skebobruks Museum

Smedvägen, Skebobruk
GPS: N 59° 57.951', E 18° 36.632'
Telefon: 073-941 11 70
kontakt@skebobruksmuseum.se
www.skebobruksmuseum.se
Öppet: vg se hemsida

8 Skebobruks Museum berättar pedagogiskt med många bilder, korta texter, video och modeller om ett av de äldsta vallonbruken (1622-1924) och om kvinnornas viktiga roller i det mycket särpräglade vallonbrukssamhället. Museet ligger i brukets gamla brandstation. Andra sevärdheter är Skebo Herrgård och den väl bevarade Bruksgatan. Museet blev Årets Arbetslivsmuseum 2010.

Spinnrockssvarvarverkstad

Åsavallen, Edsbro
GPS: N 59° 53.736', E 18° 29.510'
Telefon: 070-670 73 20
nmv10@telia.com
www.edsbrohemygd.se
Öppet: enl ök samt vid olika evenemang

9 J.E. Westbergs spinnrockssvarvarverkstad är unik i landet. En intakt 1800-talsverkstad av vikt för forskningen, med full uppsättning arbetsredskap, halvfabrikat, mallar m m. Westberg lärde sig yrket som gesäll inom skräväsandet. Han hämtade virket i skogen, främst björk, asp och al. De smidda delarna gjordes av bysmeden. Åsavallen har ytterligare ett tiotal byggnader och samlingar av föremål, skolfoton m m. I Edsbro finns en masugn från 1600-talet, en smedja, museum och bruksgata, samt en fornborg.

Statarmuseet Överjärva Gård

Överjärva gård, Solna
GPS: N 59° 23.278', E 17° 59.569'
Telefon: 08-655 08 33
www.overjarvagard.se
Öppet: lör-sön första helgen varje månad

10 Här berättar vi om statarnas historia på ett av Solnas största jordbruk, som också bedrev en omfattande mjölkhandel i Stockholm. Den väl bevarade statarlängan uppfördes 1872 för tolv familjer. Idag är en av lägenheterna inredd till en statarbostad från 1920-talet och i anslutning till den finns ett utställningsrum. Solna Naturskola, ett café, en byggnadsvårdsbutik och flera andra verksamheter med miljöinriktning finns på gården. Här kan man också träffa får, Åsbohöns, Linderödssvin och hästar.

Strömsbergsbruks Järn och Skogsbruksmuseum

Werviers väg 2 Strömsberg
GPS: N 60° 24.169', E 17° 34.947'
Telefon: 070-643 84 41
www.stromsbergsbruk.nu
Öppet: för grupper efter bokning, vg ring 0295-203 00 eller mail@bokauppland.se

11 Strömsberg är Upplands enda järnbruk där alla komponenter som bildade en typisk bruksmiljö under 1700- och 1800-talet finns bevarade. Miljön utgör därmed en unik enhet. Här visas de mest bevarade industriminnena från Vallonbruksepoken 1630-1920 talet. Gör en bruksvandring bland lancashiresmedja, masugn, kvarn, våghus, bruksgata, bagarstuga, skolmuseum, älghorns- och skogsbruksmuseum, snickerimuseum, fotoutställning och herrgård. Vacker parkmiljö med rastställen.

Söderfors Hembygdsförening

Storgatan 1, Söderfors
GPS: N 60° 23.029', E 17° 14.379'
Telefon: 0293-307 49, kontaktperson Gunnar Thollander
www.hembygd.se/uppland/soderfors
Öppet: juli samtliga sönd 13-16. Övrig tid enl ök, vg ring

12 I detta bruk där stål fortfarande tillverkas, förfogar och visar hembygdsföreningen två smedstugor. Gammelgården som är byggd i mitten av 1700-talet uppvisar möblering och husgeråd från 1800-1900 talet. Den andra smedstugan byggd under samma epok kallas Hembygdsgården och här kan servering anordnas. I Ankarsmedjan byggd 1786 visas bildspelet Järnarvet, som skildrar Söderfors historia. Se också Enkhuset, byggt 1776, där änkorna fick bo hyresfritt och som idag skildrar dessa kvinnors levnadsmiljö.

Fotograf: Torsten Lundin

Teleseum

Garnisonsvägen 8, Enköping
GPS: N 59° 38.912', E 17° 6.432'
Telefon: 070-827 26 97
info@teleseum.se
www.teleseum.se

Öppet: endast föranmälda grupper. Se hemsidan för info

- 13 För närvarande ett regementsmuseum men skall utvecklas till ett Sveriges Försvarstelemuseum, där vi visar utvecklingen av telesystem i Sverige samt hur Sverige med totalförsvaret skulle ledas. Museet ligger inom militärt område varför föransökan måste ske vid besök. Det behövs anmälan minst 20 dagar före besöket och giltig legitimationshandling erfordras. I anmälan anges namn och personnummer för alla besökare. Besök utöver normala öppettider kan överenskommas. Kaffeservering.

Tobo Bruksmuseum

Gamla Folkets Hus, Tierpsvägen 23, Tobo
GPS: N 60° 15.683', E 17° 39.469'
Telefon: 070-306 27 29
tobobruksmuseum@gmail.com
www.otvforeningsportal.se/vara-foereningar/foereningen
Öppet: 6 maj, 3 jun, 1 jul, 5 aug, 2 sep 11-16.
Övriga tider enl ök

- 14 Tobo Bruksmuseum visar delar av Tobos rika industrihistoria från 1600-talet fram till sent 1900-tal med bland annat mönsterjordbruk, snickerifabrik och Monarkepoken med radio, Limex-skidor och TV. Vi erbjuder guidade turer för grupper. För mer information om temautställningar och berättarkvällar rekommenderar vi ett besök på vår hemsida eller vår Facebook-sida.

Fotograf: Åsa Lindberger af Wålberg

Ullfors Bruk

Ullfors Bruk 142, Tierp
GPS: N 60° 16.422', E 17° 25.933'
Telefon: 070-170 96 63
kontakt@ullfors-gruppen.se
www.ullfors-gruppen.se
Öppet: enl ök

- 15 Ullfors bruk anlades vid mitten av 1600-talet. Idyllisk bruksmiljö vid Tämnrån med vita och röda smedsstugor från 1700-talet, arkivbyggnad, ett stort ladugårdskomplex och andra bevarade byggnader. Vid Tämnrån finns en badplats.

Fotograf: Torsten Lundin

Uppsala Industriminnesförening

Salagatan 16 A, Uppsala
GPS: N 59° 51.823', E 17° 38.540'
Telefon: 018-42 52 51, 070-521 32 06
oweostina@bredband.net
www.uppsalaindustriminnesforening.se
Öppet: helgfri lör 11-14. Begränsat öppet jun-aug. Se hemsida.
Grupper vg ring

- 16 Vi berättar om Uppsalas industriella kulturarv. Uttrycksformer är museets utställningar, föredrag, temakvällar och debatter, bokförsäljning och teaterspel. Ett 20-tal träskulpturer med industriella motiv utförda av konstnären Hans Lustig ingår i våra teman. Bokning av gruppbesök på icke-ordinarie tid mot avgift görs via tel eller e-post. Besök vår hemsida! Där finns innehållsrika texter av Roland Agius och Torbjörn Hedberg. Gilla oss på Facebook!

Fotograf: Lennart Göransson

Uppsala medicinhistoriska museum

Eva Lagerwalls Väg 8, Uppsala
GPS: N 59° 49.740', E 17° 39.049'
Telefon: 018-611 26 10
info@mhm.uu.se
www.medicinhistoriskamuseet.uu.se
Öppet: helgfria tis och tor samt 1:a sön i mån 13-17.
Visningar bokbara till veckans alla dagar

- 17 I hela den gamla administrationsbyggnaden för Uppsala Hospital och Asyl från 1900 huserar Medicinhistoriska museet för kropp och själ. Här följs de flesta av läkekonstens specialiteter från så lång tid tillbaka som möjligt in i nutid. Några exempel är psykiatri, kirurgi, röntgen och obstetrik. Därutöver finns rum för såväl apotekshistoria som folkmedicin. Både Ulleråkers sjukhus och Akademiska sjukhusets historia skildras.

Fotograf: Cecilia Bergström

Uppsala-Lenna Jernväg, Lennakatten

Uppsala Östra och Faringe Stn
GPS: N 59° 51.413', E 17° 39.397'
Telefon: 018-13 05 00
www.lennakatten.se
Öppet: 5 jun-11 sep sön. Vardags- och lördagstrafik samt tidtabell - se hemsida

- 18 Trafik med ångloksdragna tåg och 1950-tals rälsbussar på 33 km naturskönt smalspår från residensstaden mot Roslagen eller tvärt om. Upplev en gammaldags järnvägsresa till Bärby, Marielund, Fjällnora friluftsgård, vallonbruket Länna bruk, Almunge eller den forna järnvägsknuten Faringe med stationshus från 2011 samt lokstall och vagnhallar. I Uppsala invigdes stationshuset 2012 och är beläget intill spår 10 på Centralstationens personbangård i Resecentrum, nära stadens alla begivenheter och besöksmål.

Vallonsmedjan Österbybruk

Herrgårdsvägen, Österbybruk
GPS: N 59° 51.413', E 17° 39.397'
Telefon: 0295-200 72, 0295-210 09
www.vallonbruken.nu
Öppet: 1 maj-25 jun lör-sön. 26 jun-13 aug dagl

- 19 Världens enda bevarade vallonsmedja. Byggnaden uppfördes på 1600-talet, påbyggdes under 1700- och 1800-talen och stängdes 1906. Restaurering av vattenhjul, hammare, blåsmaskin har utförts under de senaste åren och visas nu i drift några gånger under sommaren. Österbybruks miljö är intakt med herrgård, arbetarbostäder, brukskyrka, park, orangeri, ånghammarsmedja (end huset) och dammsystem. Guidade turer, utställningar, hantverk m m.

Wira Bruks museum

Bruksgårdsvägen 7, Åkersberga
GPS: N 59° 34.256', E 18° 32.889'
Telefon: 08-543 531 03
info@wirabruk.com
www.wirabruk.se
Öppet: midsommar till början av aug

20 Det idag så idylliska Wira Bruk med sina röda stugor, vattenfall och smedjor, var under stormaktstiden en av Sveriges viktigaste krigsindustrier. Här smiddes merparten av de värjor som användes av svenska soldater under stormaktstiden. Idag står de gamla smedjorna öppna för besökare. Bruksmuseet visar utvecklingen från vapensmedja till fredligare produktion. Här finns också en konstsmidesbutik och ett kafé. Gruppvisningar genomförs på beställning.

Dicksson & Udd

Lena Knutson Udd

Teknik- och industrihistoriska utredningar

Vi arbetar som teknikhistoriker och industrianantikvarier i varsitt fristående kunskapsföretag. Uppdragen genomförs såväl enskilt som i samarbete, då under det gemensamma namnet ”Dicksson & Udd”.

Våra uppdrag berör både nedlagda anläggningar och industrier i drift. Vi utför allt från skadebesiktningar av processutrustning till kulturhistoriska bedömningar och utställningsproduktion.

Bland våra uppdragsgivare finns företag, myndigheter, kommuner, museer och privatpersoner över hela landet. Hör av dig om du vill veta mer eller titta in på vår hemsida!

Ida Dicksson

Lena Knutson Udd

073-726 88 51
lena@dickssonudd.se

Ida Dicksson

073-577 73 35
ida@dickssonudd.se

www.dickssonudd.se

